

OPSAMLING PÅ REGLERNE FOR UDBRINGNING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING MV.

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Efter 1. februar er det igen tilladt af udbringe flydende husdyrgødning. Udbringningen er dog stadig behæftet med mange regler. I det følgende gengives de vigtigste regler kort.

Fra 1. februar blev det igen tilladt at udbringe flydende husdyrgødning. Reglerne omkring gylleudbringning er indeholdt i husdyrgødningsbekendtgørelsen ([kapitel 11, § 29 til 36](#)). Der er mange regler, men reglerne er enslydende uafhængigt af, om der udbringes ubehandlet gylle, afgasset vegetabilsk biomasse, ensilagesaft, restvand, flydende affald eller bundfald. I det følgende gengives de vigtigste regler kort.

AFSTANDSKRAV

I bynær bebyggelse, dvs. indenfor 200 meter fra byzone, sommerhusområde eller områder der er udlagt til boligformål, er det ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på lør-, søn- og helligdage.

MILJØKRAV

Flydende husdyrgødning mv. må ikke udbringes på arealer eller på en måde der giver risiko for afstrømning til vandløb, dræn, søer over 100 m² og kystvande. Endvidere må flydende husdyrgødning ikke udbringes på vandmættede, snedækkede (90 pct. af arealet med mere end 0,5 cm sne) eller på arealer der er frosne i pløjelagets dybde. Det er tilladt at udbringe gylle på nattefrost, hvor jordskorpen tør i løbet af dagen.

På skråninger med 6-12 pct. hældning mod vandløb og kystvande skal husdyrgødningen i en afstand på 20 m fra vandmiljøet nedfældes parallelt med vandløbet.

KRAV TIL UDBRINGNINGSTEKNIK OG AFGRØDE

Flydende husdyrgødning må kun udbringes til afgrøder med en kvælstofnorm eller en retningsgivende norm for fosfor og kalium. Ved nedfældning i fodergræs skal der anvendes en græsmarksnedfælder.

Før såning og i fodergræs skal flydende husdyrgødning nedfældes, hvis ikke den er behandlet med en teknik opført på Miljøstyrelsens teknologiliste med mindst samme effekt på ammoniakfordampningen som nedfældning i samme arealtype. Det vil i praksis sige forsuring af husdyrgødningen før eller i forbindelse med udbringningen.

I tabel 1 ses hvilken teknik der kan anvendes hvornår i de forskellige afgrøder. Før såning og i fodergræs er der krav om nedfældning eller forsuring af gyllen. Bemærk at nedfældning ikke kan erstattes af forsuring og slangeudlægning på arealer som ligger indenfor 200 meter fra byzone eller sommerhusområder. Dette skyldes, at forsuring ikke har effekt på lugt.

Tabel 1. Tilladte udbringningsteknikker til flydende husdyrgødning.

Teknik	Afgrøde				
	Vårsæd		Vintersæd	Fodergræs*	Frøgræs**
	Før såning	Efter såning			
Slæbesko/slangeudlægning	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja
Nedfældning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Forsuring og slangeudlægning	Ja***	Ja	Ja	Ja	Ja

* Økologer er undtaget nedfældningskravet i fodergræs fra 1. februar til 1. maj.

** Kun frøgræsmarker med kontrakt på frøavl i indeværende sæson er undtaget nedfældningskravet.

*** Ved forsuring og slangeudlægning af forsuret gylle inden såning kræves forsuring af gylle til vintersæd på 1/5 af arealet samt indberetning til kommunen.

Økologerne er fritaget for nedfældningskravet i fodergræs frem til 1. maj, men er omfattet af nedfældningskravet inden såning – og er uden mulighed for anvendelse af slangeudlagt forsuret gylle.

Ved slangeudlægning af forsuret gylle inden såning, er der krav om nedbringning hurtigst muligt og indenfor 4 timer. Ved udbringning med slæbeslanger efter såning er der ingen krav om forsuring.

Reglerne for slangeudlægning af forsuret gylle inden såning omfatter, at der forsures en faktor 0,2 af vårsædsarealet i vintersæd eller vinterraps i indeværende udbringningssæson. Det betyder, at for hver 10 ha, hvor der udlægges forsuret gylle inden såning, skal der efterfølgende

forsures gylle til 2 ha vintersæd eller vinterraps. Tilførselsmængderne må ikke være markant forskellige uden en forholdsmæssig arealtilpasning. Kravet kan kun opfyldes indenfor samme bedrift og betyder, at eksempelvis kvægejendomme uden vintersæd og raps ikke har et alternativ til nedfældning før såning.

INDBERETNING TIL KOMMUNEN

Hvis der anvendes forsuring som alternativ til nedfældning inden såning, skal kommunen informeres *inden udbringning*, med angivelse af hvilke arealer som er omfattet samt hvilken forsuringsteknik der anvendes. Der kan eksempelvis sendes en mail indeholdende nedenstående:

Eksempel

Kommune:

Dato:

Landmand, adresse:

Anvendt slangeudlægning af forsuret gylle som alternativ til nedfældning, planperiode 2017/2018:

Marknr.	Afgrøde	Størrelse	Forsuring før såning - teknik	Forsuring i vintersæd/raps forår - teknik
1+2+3	Vårbyg	$10,25+12,30+5,0 = 27,55$ ha	Tankforsuring	
8+10	Hvede	$2,5+3,8 = 6,30$ ha		Markforsuring SyreN
<i>Faktor</i>		<i>0,23</i>		

DOKUMENTATION

Efter udbringning skal der på bedriften foreligge dokumentation for, at kravene ifølge Teknologilisten er opfyldt.

FORSURINGSKRAV

Forsuringskravene fremgår af Miljøstyrelsens [Teknologiliste](#) for de forskellige teknikker. I tabel 2 vises en oversigt over pH-kravene ved de forskellige teknikker og gylletyper.

Tabel 2. Krav til dokumenteret pH-værdi ved anvendelse af forsuring

Teknik	Afgrøde	Gylletype	pH-krav	Udbringningsbetingelser*
SyreNog	Før såning af	Kvæg- og svinegylle	6,4	

SyreN+Markforsuring	vårsæd	Øvrige gylletyper + biogasgylle	6,0	
SyreN	Fodergræs	Kvæg- og svinegylle	6,4	
		Øvrige gylletyper + biogasgylle	6,0	
SyreN+		Ubehandlet gylle	6,0	
		Biogasgylle	5,6	
Kyndestoft AcidLine +/- NMarkforsuring	Før såning af vårsæd	Alle gylletyper + biogasgylle	6,0	
AcidLine -N	Fodergræs		6,0	
AcidLine +N			5,6	
HarsøTankforsuring	Før såning af vårsæd	Alle gylletyper + biogasgylle	6,0	
	Fodergræs		5,9	Indenfor 1 døgn
			5,5	Indenfor 21 dage
ØrumTankforsuring	Før såning af vårsæd	Alle gylletyper + biogasgylle	6,0	
	Fodergræs		5,9	Indenfor 1 døgn
			5,5	Indenfor 3 måneder
Infarm Staldforsuring	Før såning af vårsæd	Kvæg- og svinegylle	5,5	
	Fodergræs			

*Uden tilladning af frisk gylle til gylletanken i udbringningsperioden

Hyldgård Staldforsuring er ikke på Teknologilisten over Gylleudbringning, da de kun har gennemført godkendelsesprocessen for staldeffekten og ikke for udbringningseffekten. Det betyder, at hvor der anvendes denne staldforsuring, er der krav om nedfældning eller supplerende anvendelse af de øvrige forsuringsteknikker.

Gylle til græsudlæg og græsefterafgrøder på kvægundtagelsesbrug

SEGES har netop fået afklaret ved Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen, at det er tilladt at udbringe flydende husdyrgødning med nedfælder i græsudlæg og græsefterafgrøder på bedrifter, der gør brug af kvægundtagelsen med op til 230 kg N pr. ha.

Nedfældning kan dog undlades, såfremt husdyrgødningen inden eller i forbindelse med udbringningen er behandlet ved en teknik opført på Miljøstyrelsens teknologiliste med mindst samme effekt på ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning som nedfældning på den pågældende arealtype. Det gælder både, hvor græsudlægget skal indgå i opfyldelsen af virksomhedens efterafgrødekrav, og hvor græsudlægget er anmeldt til opfyldelse af MFO-kravet.

KRYDSOVERENSSTEMMELSE

Der er krydsoverensstemmelse på udbringningsmetoder og på de regler der skal sikre mod overfladeafstrømning af udbragt husdyrgødning. Dvs. forhold omkring udbringning på frossen, snedækket og vandmættet jord, og forhold omkring udbringning på arealer der skrånede mod vandmiljøer. Desuden er der krydsoverensstemmelse på overholdelse af udbringningsperioderne for flydende husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, affald, restvand, bundfald, ensilagesaft, samt handelsgødning og fast husdyrgødning.
